

Tárc postai  
piacát a num.  
No. 22413/229.  
10. Telefon:  
Havonta 110,  
évre 600, egész  
évi: Havonta  
félre 12, egész  
évi: 60.  
Küldetés díja:  
„UJ KELELET”  
száma után  
a Cikkek után  
korras megjelölésével.

# UJ KELELET

ZSIDÓ NAPILAP

Ára 5 lej

— Kéziratok  
megőrzését és visszaküldését nem  
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. János  
Ernő. Felelős szerkesztő: János  
Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hát-  
szegi Ernő, Strada Cobălcescu 52.

Szombat, május 14.  
1938—5698. Ijár 13.  
XXI. évf., 107. szám.

## A magyar kormányválság

Magyarország új szomszédsága új vérkeringést vitt a magyar közéletbe. Németország szomszédai közelsége meggyorsította a magyar ügyek járását. Egyfelől mély aggodalomba ejtette, másfelől türelmetlenné tette a kedélyeket. A jelenlegi kormányválság az aggodalmos és a türelmetlenség nyílt szembeállításából következett be.

Kik ezek az aggodalmosok és kik ezek a türelmetlenek? S melyik az a kérdés, ami az aggodalmosok és türelmetlenek nyílt szembeállítását kiváltotta?

Az ok — s ezt talán meg sem kellene említeni — a zsidókérdés, illetve a mai napon a magyar parlament által megszavazott, hetek óta diskutált zsidótörvény. Ez a zsidótörvény, minden féktelen agitáció ellenére, nem váltott ki egyöntetű magatartást az ország politikai életére befolyással bíró tényezőkből. A felsőház igen jelentős csoportja, nagybirtokosok és legitimista grófok, valamint az Egyház élén szembeszállt a kormányzó előtt a zsidótörvény tervezetével és egyáltalán nem tiltotta, hogy a főrendiházban elgáncsolja a kormány szándékát. Különös, de jelen esetben ezek a nagybirtokos grófok és egyházi főméltóságok álltak a humanizmus és az alkotmány oldalára, szemben azokkal a türelmetlenekkel, akiknek a Darányi-kormány zsidótörvénye is édeskesvést jelent.

A türelmetlenek azonban — az új szomszédság jóvoltából — ma erősebbek. S a kormány is az utolsó öt-hat év eseményeiből úgy látszik kiadósan tanult s inkább enged a türelmetleneknek, mint az aggodalmosoknak. Ugy látszik, a jelen helyzetben azt a tanulást érvényesíti, hogy ha annakidején a német közélet engedett Hugenberg és Papan szállás-csinálásának Hitler előtt, miért ne engedjen ő is — Szállasi szállás-csinálónak, Imrédynek és társainak. S talán arra is gondol, hogy az általa felkínált „jóbiól sohasem elég.”

Hogy azután ebben a pillanatban a „jót” Darányiék szemében Szállasiék jelentik, ez már a magyar történelem tragikus tévedéseinek nem is a sorába, hanem — sajnos — a halmazába tartozik.

## Sic Eric Drummond-tól Lord Perth-ig

Grigore Gafencu írja a Timpulban a következőket:

„A Róma-Berlin tengely értékével kapcsolatos ellentétes vélemények között a közepén van az igazság, amely Hitler és Mussolini római beszédeiből könnyen kihámozható.

Három tény domborodik ki e beszédekből. Mindenekelőtt is: a két „nemzeti forradalom” közötti szolidaritás, amelyet mindkét vezető kihangsúlyoz — valóság. A két állam közötti ideológiai érintkezés és hasonló szervezetük egyengeti az utat egységes akció és politikai megegyezés felé.

Másrésről az olasz-német megegyezés bizonyos határvonalakat kíván, amelyek nem léphetők túl. Az Anschluss, bármit is mondanak, az elégedetlenség és aggodalom mély nyomait váltotta ki Olaszországban. Az olasz nép „elkeseredése” a vendégekkel szemben mérsékelte volt. Ha a temperamentusabb nápolyiak zajosabban is tüntettek, kifejezésre jutottak viszont másféle érzelmeiket is. Egy barátom elmondta, hogy szemtanúja volt egy nápolyi vezető hatagkötésének, midőn egy csapat barnainges náci leszállt az egyik hajóról. A kétségbeesés gesztusával sóhajtott fel a nápolyi: „Es mindez a franciák bűne.”

Hitler számoltatott azzal, hogy meg kell nyugtatnia Olaszországot, midőn ismétlően kihangsúlyozta, hogy végleges az a határ, amely az Alpok csúcsát mentén a germánokat és rómaiakat elválasztja. Am nemcsak politikai elbátárolásra van szükség — annál is inkább, miután „egy határt nem garantálnak, hanem megvédnek”, ahogy azt Mussolini mondotta.

## Rómában nagy meglepéssel fogadták a Népszövetség határozatát az abessziniai hódítás elismerése ügyében

A négy elutazott Genfiből. A spanyol és kínai kérdéseket tárgyalta a Népszövetség tanácsa és nyílt ülése

Genf, május 13. A négy tegnap elhagyta Genfét. Egyidejű jelentés szerint Petrescu-Comnen román külügyminiszter tegnap Munters tanácselnökénél volt ebéden. A nap folyamán Comnen több, Genfben tartózkodó személyiséggel és tanácsaggal tárgyalt.

Mint a Elavas jelenti Rómából, a Népszövetség azon határozatát, amely szabadságot biztosít a tagállamoknak az abessziniai olasz hódítás elismerését illetően, nagy meglepéssel fogadták Olaszországban és az olasz politika és kitarítás újabb sikereként könyvelik el. Az etiópiai kérdés megoldása természetesen egyáltalán nem módosíthat Olaszországnak a Népszövetséggel szembeni magatartását, de bizonyos elősegíti a nemzetközi légkör tisztázását.

Újabb genfi jelentés szerint, pénteken

délelőtt zárt ülést tartott a népszövetségi tanács, amely a spanyol köztársaság előterjesztésével a kínai kormány panaszával, a svájci semlegesség kérdésével és Csila köztársaság indítványára az alapokmány módosításának kérdésével foglalkozott.

A délután 4 órakor megnyitott nyilvános ülésen a spanyol és kínai kérdésekről volt szó. Del Vavo válaszolt a tanács tagjainak, akik nem járultak hozzá, hogy vizsgálobizottságot küldjenek Spanyolországba és felhagyjanak a benemavatkózással.

Jólétesült genfi körökben azt hiszik, hogy ebben a kérdésben a tanács tagjai igyekezni fognak a vitát megrövidíteni és a benemavatkózási bizottságra bízni az ügy elintézését utjának megtalálását.

## Lemondott a magyar kormány, Imrédy Béla az új miniszterelnök

A magyar képviselőház megszavazta a zsidó-törvényt

Budapest, május 13. A magyar kormányválságot eldöntő minisztertanács délután öt óra előtt ült össze és félóra hosszat tartott. Öt óra 25 perckor Darányi kihallgatásra sietett Harthy kormányzóhoz, ahonnan háromnegyedórát távozott. A kormányzó palotából való távozása után Darányi a következő nyilatkozatot adta az újságíróknak:

„Megjelentem a kormányzó urnál és bejelentettem kormányom lemondását, melyet főméltósága elfogadott. Utódomul Imrédy Bélát ajánlottam.

Budapest, május 13. A magyar belpolitikai élet válsága a déli órákban érte el forrponjtját. A kora délutáni órákban már véglegesnek volt tekintet az Imrédy-kormány megalakulása, csupán Bornemissza és Hóman személye körül merültek fel viták. Bornemissza ugyanis ragaszkodott az egyesített ipari és kereskedelmi tárcához, viszont a kereskedelmi tárcát Imrédy magának akarja biztosítani. Imrédy miniszterelnök reméli, hogy létrejön a kiegyezés

Ismét beszélnek a két nagyhatalom közötti érdekszférák felosztásáról. Egyes francia lapok azt írták, hogy Olaszország fenntartja magának a jogot Jugoszláviára, Romániát Németországnak engedi át. Ez a hír információink szerint téves. Olaszország kihangsúlyozta érdeklődését mándaz iránt, ami Közép-Európában történik. Még azt az óhaját is kifejezte, hogy meg kívánja könnyíteni a cseh-szlovák kérdés olyan békés megoldását, amely kielégítse a többséget és kisebbséget egyaránt. Az Alpból font határt, amelyről Hitler beszélt, nem kell tehát „totális” értelemben venni.

Beszélt végül a két vezető a külpolitika új módszereiről, amelyek felváltották azokat az „utópiákat, amelyekhez Európa sorsát fűzte”. És rámutattak arra, hogy mártól fogva „az igazságosságot, a biztonságot és a békét” kell bevezetni „a népek közötti olyan

a független kisgazdapárt és a nemzeti egység pártja között. Ebben az esetben Eckhardt Tibor belépne a kormányba és az ipari tárcát kapná.

Valószínűbb azonban, hogy mégis Bornemissza lesz az iparügyi miniszter, a kereskedelmi tárcát pedig Imrédy tartja meg magának. Mivel a kormánypárt tagjai közül Hóman személyéhez, a volt közoktatásügyi miniszter nem kap tárcát ugyan, de mint a társadalomnevelésügyi és propaganda ügyek legfőbb irányítója belép a kormányba.

Az új magyar kormány listája, amely már véglegesnek tekinthető, a következő:

Miniszterelnök és kereskedelmi miniszter: Imrédy Béla. Belügyminiszter: Keresztész Fischer Ferenc. Külügyminiszter: Kánya Kálmán. Honvédelmi miniszter: Rác Jenő. Pénzügyminiszter: Reményi-Schneller Lajos. Kultuszminiszter: gróf Teleki Pál. Igazságügyi miniszter: Miköz Odón. Iparügyi miniszter: Bornemissza Géza. Földművelésügyi miniszter: Sztranyovszky Sándor.

Társadalomnevelési és propagandaügyi tárcanélküli miniszter: Hóman Bálint.

(Folytatása a 8. oldalon)

egyensúly érdekében, amely megfelel az általuk képviselt erők valóságának.”

Ha ez tetszik nekünk, vagy sem, mégis így van. Minél inkább és minél gyorsabban hozzá szokunk az új helyzethez, amely „reális erők” követel meg, annál inkább meg fogjuk védhetni a békét, a biztonságot és jogainkat.

Anglia példája ebből a szempontból elhatározó jelentőségű. Ugyanaz az ország, amely még tegnap a Népszövetség főtitkára, Sir Eric Drummond révén a leszerelés és kollektív biztonság iránti tárgyalásokat vezette, ma fegyverkezik és római nagykövete, lord Perth után kétoldalú egyezményt köt, amelyben Anglia beállása alatt őrt meg „a reális erők új egységét.”

Anglia diplomáciája annál inkább különösen nagyrabecsülendő, ha az ember tudja, hogy a genfi Sir Eric és a római lord Perth egy és ugyanazon gentleman.”

VILÁG TUKRE

## Az új olasz városok

Rómától délre, a rómaiak legősibb és fontosabb feladatát ma is nagyszerien teljesítő, modern autó-strandjának is beillő Via Appián jutunk el a történelemből, irodalomból, költészetből és a festészetből is annyira ismert Campagna Romanatra, amit más néven Agro Potinonak ismerünk. Ezt a hatalmas területet nyugatról a tiszri tenger hullámai mossaák, míg a fél-sziget belseje felé a Sabatini, Albani hegyek alkotják a hullámos, halmos-dombos vidék koronáját. Valamikor, a rendes időszámítás előtti 8. században már virágzó városok tarkították, amelyekben a volcsukok, ausonok, szabinok, etruszkok, majd a latinok éltek a maguk csendes, később pedig mindig viharosabb, küzdelmesebb életüket. Kezdetből fogva Itália egyik legjobb gabonatermő földje volt századokon keresztül. De amint nagybővödött Róma hatalma, növekedett határainak nagysága és meghódította a Pó-völgyét és Sziciliát, ahonnan olcsóbban szerezhetette be gabonáját, az Agro Pontino a belterjesebb kertgazdálkodásra tért át. A birodalom hatalmának a növekedésével itt is erősen tért hódított a nagybirtokrendszer, amely az egykori irók és politikusok feljegyzései szerint a vidék elnéptelenedésével járt együtt. Következésképpen a termékeny föld pusztává alakult át s a birodalom hanyatlása idején már szegény vidéknek számított. A rendes időszámítás utáni századokban meg büszkén nyújtóznak végig rajta a hatalmas vízvezetékek, amelyek Róma egymillió lakosságának hozták a vizet, de az északi barbárok lassan ezeket is elpusztították. A birodalom bukása után Róma is lehanyaglott egy időre: nem volt víz, lakosai északabbra húzódtak, ahol könnyebb megélhetést találtak. A Campagna Romana, az itáliai kultúra bölcsője pedig tovább pusztult s a szomorúan terpeszkedő pusztaságot lassan ellepte a vad növény, elborította a víz s a mocsarakba befészkelte magát a legszörnyűbb ellenség, a malária.

Amikor a papság Avignonból visszaköltözött Rómába, az örökváros ismét fejlődésnek indult, de hiába volt a hatalmas reneszánsz és barokkori pápák minden igyekezete, áldozatkészsége, a mocsarat már nem tudták eltüntetni. A halált hordta magában ez a hatalmas terület a legutóbbi évekig, amikor a fasizmusban új jászüllett Itália, a régi hatalmát igénylő és megvalósító Róma nem tűrhette tovább hogy a város szívéből néhány kilométerre posványos mocsár ékeltelítse el Itália testét és fertőzze, pusztítsa népét.

Alig néhány száz merész, halálraszánt pásztor őrizte bivalyait a tisztásokon s húzódtott meg egészségtelen kunyhójában. A Risorgimento után hoztak ugyan néhány törvényt, amely a Pontini mocsarak lecsapolását célozták, de a háború előtti kormányok semmi komolyabb eredményt nem tudtak ezen a téren elérni. 1883-tól 1921-ig 44 ezer hektárnyi területet rendeztek, Rómától mintegy 10 kilométeres körzetben övező részen, de ezek a munkálatok igen kezdetlegesek voltak. Olaszország 1925-ben látott hozzá az erőteljesebb munkához s az elmúlt 14 év alatt mintegy egymilliárd és hatszáz ezer líra költséggel lecsapolták az egész Pontini mocsarat s termékennyé tettek belőle 55 ezer hektárt, amiben nem foglaltatik a legelő, a városok, a csatornák által elfoglalt térségek.

Felépítettek egy várost: Littoriát, Sabaudiát, Pontiniát és Apriliát. Az egész



Megjelent az új közigazgatási rendeletörvény

# Cluj, Brasov és Timisoara tartományi központok lettek

Kiből és hogyan választják a jövőben a községi és tartományi tanácsokat. Minisztériumi hatáskört kapott a sajtó- és propagandaügyi vezérigazgatóság.

Bucuresti, május 13. Armand Calinescu belügyminiszter elkészítette az új közigazgatási reformot bevezető rendeletörvény szövegét, amelyet vázlatosan minapi rádióelőadásában ismertetett az országgal. A törvényrendelet legfontosabb fejezetei a községek, a járás és a tartomány megszervezéséről, a községi tanács összetételéről, a közigazgatási hierarchiáról, a közigazgatási választásokról, a közigazgatások ellenőrző és gyámhatóságairól, valamint a polgárok kérvényezési jogáról intézkedett. Az ezekben a fejezetekben lefektetett új alapelvek lényeges módosításokat eszközölnek az ország jelenlegi közigazgatási strukturájában és a helyi közigazgatás elevebb működését, valamint a közigazgatási decentralizáció bevezetését vannak hivatva megteremteni.

Municipiumoknak a jövőben azokat a városokat tekintik, amelyeknek költségvetésében minimálisan hetven millió lej szerepel rendszeres jövedelemként. Megtiltja a törvény, hogy a jövőben városokat és falvakat magánszemélyekről nevezzenek el, kivételt képeznek az egykori fejedelmek, valamint a királyi család tagjai.

**Primárok és tanácsosok**

A polgármestert és helyettes polgármestert falvakban és olyan városokban, amelyek nem megyeszékhelyek, a vármegyei prefektus nevezi ki, a község lakói közül. A megyeszékhelyeken a tartományi kormányzó, a municipiumokban a belügyminisztérium nevezi ki a polgármestert. Nem nevezhetők ki polgármesterré (primárrá) különböző felekezetek papjai, az állami vagy más közhivatalnokok, italmérséi engedélyek tulajdonosai és olyanok akik a községnek szállítanak, vagy közmunkákat vállalnak. A primár funkciója összehívhatatlan a törvényhozói mandátummal. A falvakon és városokban egy polgármester-helyettes, municipiumokban két polgármester-helyettes működik. A kerületekre felosztott municipiumokban a helyettes-polgármesterek vezeték a kerületeket.

A községi tanács választott és jogszertint tagokból alakul meg. A municipiumoknak 12, a megyeszékhelyeknek 7, a nem megyeszékhely-városokban 5 és a községekben 3 községi tanácsot választanak. Jogszertint tagjai a falusi községtanácsnak: a két román egyház egy-egy képviselője és az elemi iskola rangidős igazgatója. A városi tanácsok jogszertint tagjai: a helység legmagasabb fokozatu iskolájának legrégebbi igazgatója, a két román egyház egy-egy képviselője, az állami kórház legrégebbi főorvosa és a külvárosok primárjai. A megválasztott és jogszertint tanácsok mandátuma egyaránt hat évre szól. A községi tanácsot a következő esetekben illeti meg a döntés megszavazása, községi kölcsönök, területi változtatások: ingatlanok elidegenítése és vásárlása és diszpolgárrá avatás. A törvény az országot két tartományra osztja fel, amelyeknek központja a következő városok lesznek: Craiova, Bucuresti, Chisineu, Iasi, Brasov, Cluj és Timisoara.

**A tartományi kormányzó**

A tartományi kormányzót királyi dekretummal nevezik ki. A kormányzó alminiszteri rangot és fizetést kap. Semmilyen állam által fizetett funkciót ezenkívül nem tölthet be, semmilyen hivatást nem gyakorolhat és nem lehet polgári vagy kereskedelmi társaságok igazgatósági tanácsának tagja; nem tölthet be parlamenti mandátumot sem. Egyetemi diplomával kell rendelkeznie. Kormányzóvá csak negyven évet meghaladott embert lehet kinevezni. Ő képviseli a kormányt a tartományban és ő áll a tartományi közigazga-

tás élén. A kormányzó mellett tartományi tanács működik, amelynek választott és jogszertint tagjai vannak. A választott tagok két kategóriára oszlanak. Egyrészt let a tartomány községi tanácsai választják, másrésztük a mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi, valamint a munkakamrák delegálják.

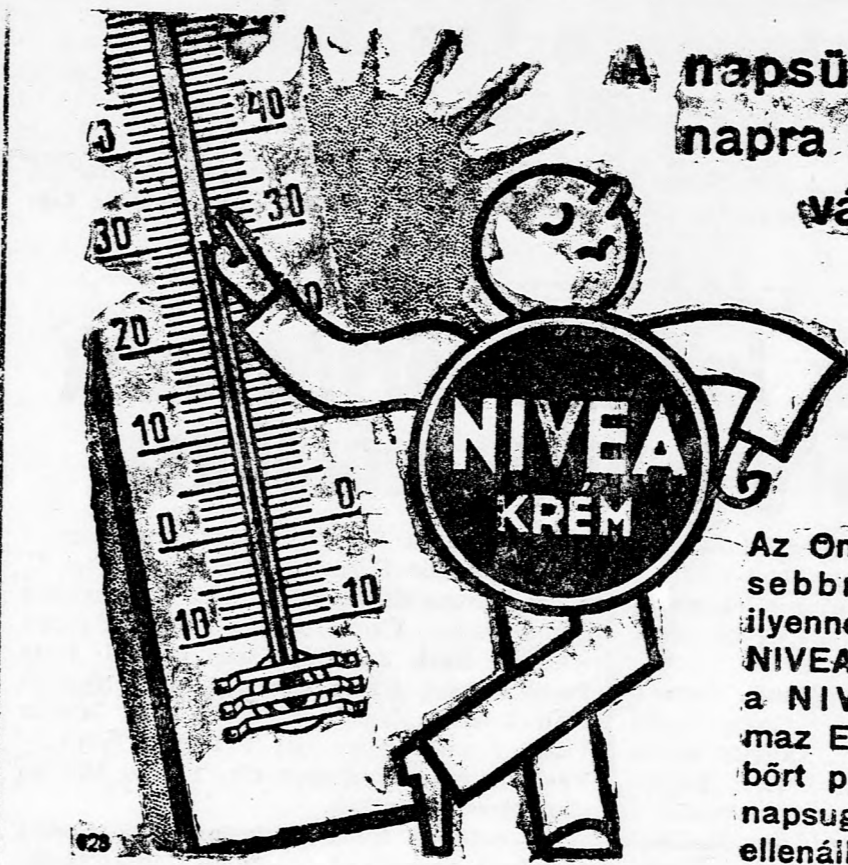
Az új törvény fenntartja a jelenlegi megyék számát, beosztását, a megyére azonban a jövőben csak ellenőrzési szerep vár. A járás alárendelt ellenőrzési szerve a megyének.

**Kik választhatnak**

A tartományi kormányzó a minisztériumok összes külső tisztviselőinek hivatali felelőse. Ellenőrzi a tisztviselők tevékenységét, felügyeletet gyakorol a különböző közszolgálatok felett és elintézi a panaszokat.

A közigazgatási tisztviselők rangfokozatai a következők: jegyző, szolgabíró, prefektus, közigazgatási felügyelő. Minden rangfokozat két osztályra oszlik.

A községi tanács választói azon mindkét nembeli román állampolgárok, akik harminc évet betöltöttek és a következő foglalkozások valamelyikét űzik: mezőgaz-



A napsütés napról, napra erősebbé válik!

Az Ön bőrének is erősebbnek kell lennie. Ilyenné azonban csak a NIVEA-tól válik! Csak a NIVEA-krém tartalmaz Euceritet, amely a bőrt puhán tartja és a nap sugarakkal szemben ellenállóképesse teszi.

daság, kereskedelem, ipar és intellektuális foglalkozások.

A törvény egyéb rendelkezései a helyi közigazgatás pénzügyeiről, költségvetéséről és ellenőrzéséről intézkednek.

**A sajtóügyi vezérigazgató hatásköre**

Bucuresti, május 13. Armand Calinescu belügyminiszter a sajtó és propagandaügyi osztály létesítéséről szóló rendeletörvény alapján ma döntvényben állapította meg Dimitrie Dimancescu sajtó- és propagandaügyi vezérigazgató hatáskörét. Amint a döntvényből kiderül, a sajtó- és propagandaügyi osztály, amelynek rendelkezése alá tartozik a rádió, a turista hivatal, a cenzura, a film és sajtóügylek, va-

lósággal külön minisztériumot alkot, és vezérigazgatójának hatásköre ennek megfelelő fontosságú. Dimancescu vezérigazgató megbízást adhat az alája rendelt intézmények vezetését illetően az igazgatóknak és magasrangú tisztviselőknak, előléptetheti, vagy rendelkezési állományba helyezheti őket. Elkészíti és ellenőrzi az alája rendelt alapok költségvetését, kiadásokat eszközölhet, kiutalásokat írhat alá és kötelezettségeket vállalhat az igazgatóság nevében. Képviseli az igazgatóságot az állami hatóságokkal vagy magánosokkal szemben a bírói fórumok előtt; a tisztviselőknak napidíjakat nyújthat és büntetéseket alkalmazhat a tisztviselői statutumok 51-ik szakaszának megfelelően.

## Bécsben százötvenezer zsidó kivándorlását készítik elő

London, május 13. A Times szerdai száma hosszabb cikkben foglalkozik a bécsi zsidók sorsával. A cikk megemlíti, hogy Bércel birodalmi biztos és a bécsi zsidóság vezetői között megállapodás jött létre, amelynek értelmében évenként 20-25.000 bécsi zsidó vándorol majd ki olyan országokba, ahol letelepedésüket megengedik. Ennek a megállapodásnak a következtében kezdhet meg újból működését a bécsi zsidó hitközség, amelynek a Seitenstattergasseban lévő épületében az Anschluss napjától kezdve az elmúlt hétig szünetelt minden munka. A hitközségi irodákban most már lázas tevékenység folyik és minden igyekezet odafelé irányul, hogy a kivándorlási akció lebonyolítása minél hamarabb megkezdődjék.

A hitközség épületének falán mult hét végén kiragasztották azokat a hirdetőmenyeket, amelyek ismertetik a kivándorlási kérések okmányok beszerzésének módjait. A bécsi hatóságok, ugyancsak, mint a németországiak, lehetővé fogják tenni, hogy a kivándorlókat magukkal vihessek vagyoniuk egy töredékét. Németországban ez a töredék,

mint ismeretes, 28 százalékot tesz ki.

Bércel birodalmi biztos elgondolás szerint: a gazdag zsidóknak kell lehetővé tenniük a szegény zsidók kivándorlását. Ebből a célból központi kivándorlási alapot létesítenek, amely a külföldi zsidó szervezetekkel együtt gondoskodik majd a nagyarányú akció lebonyolításáról. Bércelnek az a terve, hogy négy-öt esztendő alatt 150.000 fővel fogja apasztani az osztrák zsidóság számát.

## Székrekedés

leküzdésére szedje minden reggel a „mindennapi kis adag”

## KRUSCHEN SÓT

Kruschen tartalmazza mindazon sókat, amelyek az Ön jó közérzetéhez szükségesek és fontosak. Kruschen kizárólag természetes úton idegi elő teste belső szerveinek rendszeres tevékenységét. Az egész világon az emberek milliói szedik, ezért szedjen Ön is minden reggel Kruschen sót és jobban fogja magát érezni, mint életében bármikor. Nagy üveg 55 lejt, kis üveg 30 lejt.

## Román-magyar-jugoszláv gazdasági együttműködésről tárgyalnak

Jugoszlávia a terv mellett van, Románia még nem szögezte le álláspontját

Bucuresti, május 13. A nemzetközi helyzet ismét aktuálissá tette a dunavölgyi államok gazdasági összefogását. A „Prezentul” című lap hosszabb cikkben foglalkozik a kérdéssel s megállapítja, hogy a tavasz ugyszólván minden évben elhozza ezt a problémát, melynek kapcsán román-magyar-jugoszláv agrárszövetség alkotását ajánlják. Az erre vonatkozó kezdeményezések — írja a lap — jugoszláv körökből indultak ki, midőn a belgrádi kiviteli hivatal megbízottjai tárgyalást kezdtek Budapesten a magyar megbízottakkal oly célból, hogy a három mezőgazda-állam közötti verseny kiküszöbölésére megfelelő módot találjanak. Az ismételt felvett tárgyalások csupán annyit eredménnyel jártak, hogy kölcsönös információs szolgálat

alapját tették le a mult gazdasági év folyamán.

A „Prezentul” értesülése szerint magyar részről most ismét felvetették a szorosabb gazdasági együttműködés gondolatát. Jól értesült forrásból tudjuk — közli a lap — Jugoszlávia hajlandó is közös munkára, pillanatnyilag azonban ismeretlen még Románia álláspontja. A kezdeményező hangoztatják, hogy a tervezett román-magyar-jugoszláv gazdasági összefogás a mezőgazdasági termékek kivitelt szolgálja és nem jelenti a kérdéses államok szabad rendelkezésének megszorítását. Egységes árról van szó azokra a terményekre vonatkozóan, melyek kiviteltre kerülnek mindhárom országból.

## Dzselal Bajar és Rüzsi Arrasz belgrádi látogatása megerősítette a török-jugoszláv barátságot

Belgrád, május 13. Dzselal Bajar és Rüzsi Arrasz látogatása végeztével közleményt adtak ki, amely megállapítja, hogy a Sztójadinovicsal folytatott megbeszélések során újlag kihangsúlyozást nyert a török-jugoszláv és a Balkán-szövetség államai közti szolidaritás, amely hivatva van nemcsak a tagállamok érdekeit megvédeni, de egész Európa békéjét is. Dzselal Bajar és Rüzsi Arrasz tegnap este elutaztak Ankarába.

## Az amerikai kormány rádióállomást állít fel a kommunista és fasiszta propaganda ellensúlyozására

Washington, május 13. A Reuter jelentése szerint Roosevelt elnök hozzájárulását adta ahhoz a törvényjavaslathoz, amelynek értelmében rádióállomást létesít a kormány abból a célból, hogy Dél-Amerika felé programot sugározzon a kommunizmus és fasiszták propagandájának ellensúlyozására.

„Világesemények” új füzetek: Horner: Palesztinai kérdés, Demény: A Földközi tenger és Hatvány: A kínai kérdés. Egyenként, térképekkel 27 lejt. Pantheon könyvek még: Sz. Lengyel Mag: Fogolytábor békében (Mikszáth díjat nyert regény) fve 119 lejt, kve 158 lejt, Gorkij: Klim (utolsó nagy regénye) 372 lap fve 125 lejt, kve 158 lejt Lepagenál Cluj. Postán utánvétellel. Kérjen jegyzéket Lepagetől.

## DOMBRIA

### házi szövést

készít és elad minden versenyen felüli homespune, tisztagyapju uri és női divatszöveteket.

Egyedüli elárultóhely: Cluj, Str. Reg. Maria 4. Bejárat a Brajanu 19 felől is.





# SPORT

## Nemzetközi autóverseny egészíti ki a cseh Szokol-szervezet sportlínuségeit

Románia autósportja résztvesz a nemzetközi versenyen

Cluj, május 13. A csehszlovákiai Szokol szervezet június és július hónapban rendezti Prágában tízedik sportlínuségsorozatát mintegy százezer cseh sportoló részvételével. A Szokol-ünnepségekkel egyidejűleg lesznek Prágában a Nemzetközi Tornász Szövetség világversenyei is. A rendkívüli sportesemények alkalmából a Csehszlovák Köztársasági Automobil Club július 1-i időponttal nemzetközi autóversenyt írt ki, amelyen a román autósok is részt vesznek. Bucuresti, Cluj, Iasi és Timisoara indulással.

A nemzetközi verseny jelentősége könnyű és rövid távja miatt román autósportkörökben remélik, hogy azon a román autósok teljes számban részt vesznek. A versenyt egyébként számos értékes díjjal jutalmazzák. Felvilágosítással az Automobil Clubul Regal Roman Bucuresti központja, valamint a cluj, timisoara és iasi kerületi automobil klubok szervei szolgálnak.

### Csak zöviden...

Mózes Jenő, a Haggibor többszörös bajnok vívómestere és teniszoktatója a teniszoktatást megkezdte. Tanít kezdőket és haladókat. Mózes mester gazdag sportműltja, kiváló képzettsége garancia arra, hogy a teniszsport kedvelői rövidesen elsajátíthatják annak gyakorlati tudományát. Jelentkezni a titkári órák alatt a Haggibor Otthonban, Str. Stroescu 7/b.

Vasárnap tartották meg Párizsban 40.000 néző előtt a francia kupadöntőt. A rendezés időpontjában 1:1 volt az eredmény, végül a 2x15 perces hosszabbítás második részében 13. percében az Olympique Marseille gólt lőtt és ezzel 2:1-re győzött az FC Metz ellen. A döntő gól azonban óriási tüntetést váltott ki a közönség sorában, amelyben a Metz-szurkolók voltak többségben. Azmar, a marseillei csatár kapura lőtt. A Metz középfedezete fejlel védte ki a labdát, de a játévezető és a partjelzők úgy látták, hogy már a kapuvonalon belül fejtelt. Megadták a gólt. Borzalmas futtyorkán támadt, amely még akkor sem szűnt meg, amikor Lebrun köztársasági elnök átadta a kupát az Olympique Marseille játékosainak.

Még nem végleges ugyan, hogy az 1940-es Olimpia Japánban lesz, mindenesetre a japán rádiótársaság az olimpiai játékokról közvetítéseket tervez. Eddig Románia, Németország, Oaszország, Amerika, Anglia, Lengyelország, Ausztrália Finnország és Svájc jelentette be, hogy annak idején majd igénybeveszi a közvetítéseket.

Az Anglia-Kontinens válogatott labdarugómérkőzés október 26-án lesz Londonban az angol szövetség 75 éves jubileumának ünnepegei keretében. A mérkőzést a FIFA és a FA közös rendezésében bonyolítják le.

Amerika a furcsa világrekordok hazája. Legújabbán a következő új „világrekord” hírt közölték a lapok: 64 gém egy szetben! A michigani bajnokságban Bullit az első szetet 33:31 arányban nyerte meg Tremdham ellen. Igaz, hogy az annyira kivette erejét, hogy a következő szetet 6:0, 6:1 arányban elvesztette...

Wilbur Miller losangelesi néger egyetemi hallgató, az új amerikai sprintergárda egyik legnagyobb reménysége, megindította az ostromot az amerikai Paddock 33.2 mp-es 300 méteres, régen fennálló világrekordja ellen. Miller már két ízben futott 33.5 mp-et, most speciális külön tréningre fogták a különleges távra és trénerre biztosra veszi, hogy a nyár folyamán sikerül majd megjavítania a régen fennálló világrekordot.

Tegnap Prágában huszonötézer néző előtt a Slavia-Sparta vegyes ellen játszta első turamerkőzését az angol Woolwerhampton Wanderers. A több mint két napig tartó utazás miatt fáradt angol csapat csak az első féldobben volt egyenrangú ellenfél. Az 5. percben Bican a színet utáni 13. percében Brdác, a 30 és 43. percekben Simunek lötték a gólokat. A Woolwerhampton Wanderers vasárnap Budapesten játsszik a magyar válogatott ellen.

# KOLYNOS



Ragyogó éksze-  
rekhez hasonlóvá  
varázsolja fogait

... és tapasztalni fogja, hogy meggyengült fogait semmi sem varázsolja gyorsabban és biztosabban ragyogó fehérségűvé. Frissítő és üdítő habja az összes fogközökbe és résekbe behatol, eltávolítja a visszataszító foltokat és elpusztítja a fogak romlását előidéző veszélyes szájbaktériumokat. Tegyen kísérletet Kolynos-szal, amelynek hűsítő íze kellemesen üdévé teszi a leheletét. A legbiztonságosabb fogkrém, amelyből csak felannyi szükséges, mint a többi közönséges fogkrémekből. Egy centiméternyi a száraz kefére kenve elegendő.

Méregtelenítő mosolya varázst  
KOLYNOS ártat

Nagyobb takarékoság kedvéért  
vásároljon nagy tubus



## KOLYNOS

Antiszeptikus  
FOGKRÉM

## Nagyszabású szociális programot indított be a targu-muresi orth. Chevra Kadisa

Targu-Mures, május 13. (Az Uj Kelet tud.) A targumuresi orth. Chevra Kadisa évek óta csendes, de annál eredményesebb munkát fejt ki, amelynek meglepő méretei a mostani közgyűlés alkalmával váltak ismertté.

A targumuresi orth. Chevra Kadisa napokban tartott nagyszabású közgyűlésén az agilis és általános rokonszenvenek örvendő Abraham Samu nagykereskedő elnököt, aki megnyitó beszédében azt hangoztatta, hogy a Chevra Kadisa intézmény nemcsak temetkezési egyesület, hanem elsősorban széleskörű szociális és karitatív munkát fejt ki.

Beszámolójából kiderült, hogy az intézményt egy új előcsarnokot építették a temetőben, amely 65.000 lejbe került, továbbá az intézmény egészé alatt hónapokon keresztül működött a tél folyamán egy ortodox népkonyha, amely a statisztikai adatok szerint 8980 ingyen ebédet és 11.130 ingyen adag kenyeret juttatott a nélkülözőknek.

A népkonyha megszervezésének érdeme itt

is elsősorban Abraham Sámuelé, de mellette tevékenyen közreműködtek annak mintaszerű lebonyolításában Berkovits Mórné, Katz Adolf, Berkovits Mór, Grün Mór, Kohn Dávid pénztárnok és Weiss Miklós és Klein Izidor ellenőrök.

A targumuresi orth. Chevra Kadisa közgyűlése végül is igen érdekes gondolatot: egy társadalmi uton beszervezendő kamatmentes kölcsönt folytató intézmény létesítését vetette fel a Chevra Kadisa egészé alatt és a közgyűlés nagy tetszéssel fogadta a javaslatot és elhatározta, hogy rövid időn belül kivitelbe is hozza.

Szófer Manó ort. főrabbi is résztvevett az érdekes közgyűlésen, aki maga is támogatja a létesítendő intézmény tervét.

Megállapítható, hogy az orth. Chevra Kadisa Targu-Muresen olyan utat jelölt meg, amelyt az ország többi hasonló intézményei is máintán követhetnek. (b. b.)

## SZIMFONIA-FILM MŰVÉSZET.

### A május 19.-i Goldmark szerenád-est

Akik a Goldmark Filharmoniai Társaság legutóbbi próbáit, mint érdeklődők felkeresték, megilletődéssel vegyes meglepetéssel állapíthatták meg ennek a kitünő zenekarnek az utóbbi idők nehéz megpróbáltatásai dacára történt jelentékeny számbeli gyarapodását. A legutolsó decemberi hangverseny alkalmával még valamennyi nagybőgős szerződötett vendégzereplő volt. A május 19-i hangversenyen már öt saját nevelésű nagybőgős fog felsorakozni, akiket a Goldmark tanított és akik hallatlan akaraterevével párosult lelkesedéssel tanulják hosszú idő óta ezt a rendkívül fontos és nehéz hangszert. De azonkívül a zenekar többi vonósrezsel is lényegesen kibővülték. Ezen a hangversenyen

már 18 első hegedű, 16 második hegedű, 6 brácsa, 8 cselló és a fent említett 6 nagybőgősből álló vonósest fogja Mozart, Bena és Csajkovszkij csodálatosan szép szerenádjait interpretálni. A siker elmaradhatatlan lesz, amit előre is igazol a nagyarányú előzetes érdeklődés, ami a hangversenyt kíséri.

#### A ROMÁN OPERA MÜSORA:

Szombat, május 14 (iskolai matiné): Bocaccio.

Vasárnap, május 15 (matiné): Vigözvegy. Hétfő, május 16: Aida.

Szerda, május 18: Manon. (Fea Pomponiu szopránnal.)

#### AZ OPERA MOZGO MÜSORA:

Csütörtökön szeszónnyító premjer: Pat és Patachon potyautasok. Hétfő: Földszint 19+5, Erkelly 10+5 lej.

#### A SELECT MOZGO MÜSORA:

Viktória királynő. Egy dicsőséges uralkodásnak története, rendezte Herbert Wilcox, Viktória királynő naplója nyomán, főszerepekben: Anna Neagle, Adolf Wohlbrück.

#### A ROYAL MOZGO MÜSORA:

Szenzációs dupla műsor: I. Victor Francon a Kalandor című nagyszabású filmalkotásában. II. A szeszón legnagyobb sikerű cow-boy filmje: A vörös párdúc. Buffalo Bill egyik legizgalmasabb kalandja. Főszerepekben: Gene Autry és Champion a csodáló.

#### A THALIA MOZGO MÜSORA:

Csütörtök: Szenzációs nyitó műsor. I. Az Angyal. Marlena Dietrich szenzációs filmje, pazar kiállítás. II. Premier! A rio grandei fantom. William Boyd híres cow-boy filmje.

Hétfő, kedő, szerda: Mayerling. Charles Boyer és Danielle Darieux. Előtte Journal, Micky Maus. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

#### A CAPITOL MOZGO MÜSORA:

Kékszakáll nyolcadik felesége. Lubitsch világfilmje. Főszereplők: Gay Cooper és Claudette Colbert. E filmre a kedvezményes jegyek nem érvényesek.

#### AZ URANIA MOZGO MÜSORA:

Szenzációs dupla műsor! I. Sötétkamra titka, izgalmas detektívdráma, főszerepekben: Gail Patrick. 2. Vadnyugat réme, cow-boy film, főszerepekben: John Wayne és Buffalo Bill.

#### A MUNKAS MOZGO MÜSORA:

I. A család szégyene. Dráma. Wallace Beery legújabb filmje. II. Az ördög sziget foglya. Bünyügyi dráma. Főszerepekben: Victor Jory és III. Journal és Micky Maus. Előadások kezdete: 3, 6 és 9 órakor. Helyárak: 10 és 12 plus 5 lei.

#### AZ EDISON MOZGO MÜSORA:

I. Pompei végnapjai. Monumentális világszláger. II. Amazona hősei. Cow-boyfilm, főszerepekben Ken Maynard, az éneklő cow-boy. III. Uj híradó és Micky Maus. Jón Cooperfield Dávid.

## APRÓ HIRDETÉSEK

UJ FÜGGÖNYKELEKÜZLET nyílt „DER-BESCH” név alatt a Gólya Áruház felletti emeleten. Vert csipkészőveiteink kívánt méretben készülnek. Állandó mintaterem.

Franciára tanít kezdőket, haladókat, egyetemi vizsgákra előkészít Sorbonneon végzett urileány. Esetleg lakás, vagy ellátást is. Leveleket „Sorbonne” jellegre a kiadóba.

Szolid, komoly, megbízható, zsidó urileány háztartás önálló vezetésére, vagy nagyobb gyermek mellé, román, magyar, német nyelvtudással június elsejére ajánkozik. Megkereséseket „Szorgalmas” jellegre a kiadóba kérik.

Faszakmában 28 évi gyakorlattal, perfekti román, magyar, német levelező, mérlegképes könyvelő ajánkozik bármely szakmába. Utazónak is. Regában jól bevezetve. Szíves megkereséseket „Megbízható” jellegre a kiadóba.

Kindergärtnerin, Jüdin, perfekt deutsch mit Jahreszeugnissen sucht Stelle zu Kindern in gutes Haus. Käthe Weich, Satu-Mare, Hotel Dacia.

Fehérnemű szalonba ügyes tanulóleány felvétetik, ugyanott varrógépet berbe keresek. Cim a kiadóban.

Egy különbejáratu butorozott szoba, esetleg teljes ellátással, 15-re kiadó. Cim: Str. Gojdu 1.

Használt női ruha eladó. Baron L. Pop 10. 2-4-ig.

Gépi pászka friss sütés kapható a Piața Mihai Viteazul élelmiszer üzletében.

Gyárvárosban jólmenő textilüzlet mellé férfi-konfekció bizományi raktárt vállalnék. Ajánlatokat „Kisváros” jellegre a kiadóba.

Veszek vendéglői főzőtornocót, jégseletrényt, különböző büffé és éttermi felszerelést darabonként is. Cimeket Astoria trafikba kérek.

Tanítok jutányosan gimnázistát, elemistát románul is. „Gimnázista leány” jellegre.

Központban 2 szobás komfortos lakást keresek augusztusra. Weiss Farkas fakereskedő. Str. Poetas 4.

## GAZDOK

### Rendszeres utas- és ESZAK-AMERIKABA

az új modern „BATORY” motoros hajókkal BucYORK-ba, vagy HALIFA vasúti utazást gyorsvo szállodát, ellátást a lejtől felel.

DEL-AMERIKA Rio de Montevideo, Buenos A „KOSCIUSKO” és „PUL” kel kedvező árak

PALESTINA az s/s „PC” járóval, turistaosztály 4 GADYNA AMERIKA I. GATIE S. A. Bucuresti, Telefon 4.

## HIR

Időjelát. LASSAN en váltakozó felhőzet az orszben, derült idő másutt, en áramlás, emelkedő hőmérsjellegű esők az ország dél

Bucurestiben igen se totta be iratát a revizió gentik: Bucuresti körzetéb ságok felülvizsgálása norm hány bíróság már végzett ott iratokkal. Eddig azok nem nyújtották be a szük nagy.

### Az utóbbi évek legszebb

## Viktoria királynő

című filmremek, fő

## Adolf Wohl Anna Ne

PREMIER MA, SZO

## Select Moz

Leégett egy bucuresti Bucurestiből jelentik: Hata ma a Super Lumen vilá Vladimirescu uccai telepén kat reggel hat órakor veti jeli öre, aki azonnal fellérs. A tüzet eloltani nem siker szálni. A kár több millióna vizsgálat van hivatva kide

### Lengyel-magyar k

gyalások indulnak meg. Lengyel-magyar keresked indultak meg. Valósz schluss következtében a árucserre növekedni fog

## Aranyér?

Az aranyér várható hamar rosszabbodik idejében. Gyakran amikor már gyógyul gunkat, hirtelen ismét fájdalomok. Használ jeleknek Goedecke béklyót, amelynek és mindig sikeres h lagon ismerik. Kérde

## Arusol

Ma életbelép a nyár restiből jelentik: Május 1 CFR nyári menetrendje.

Letartóztatás a topl sitónk jelenti: A topli zásos vásár, miként a tá parancsnokságnak jelen végződött. A vásár alkab kab kereskedőhöz két isott be, akik a keresked használva, az árukat me reskedő feljlesztésére a rült elfogni Schönberge Béla rovttmulti egyéne táltak. Az eljárás folyik.

**SORA:**  
tor Francon a  
u filmalkotás-  
agyobb sikerű  
árduc. Bufallo  
kalandja. Fő-  
Champion a

**SORA:**  
műsor. I. Az  
szencziós film-  
remier! A rio  
n Boyd híres

ing. Charles  
Előtte Jour-  
ok: 3, 5, 7 és

**SORA:**  
Lubitsch vi-  
y Cooper és  
a kedvezmé-

**SORA:**  
étkamra titka,  
főszerepben:  
t réme, cow-  
bin Wayne és

**SORA:**  
Wallace Beery  
gy sziget fog-  
repben: Victor  
ki Maus. Elő-  
brakor. Hely-

**SORA:**  
mentális világ-  
w-boyfilm, fő-  
éneklo cow-  
t Maus. Jón

**SORA:**  
nyilt  
ya Áruház fe-  
teink kívánt  
ntaterem.

adókat, egye-  
nneon végzett  
ellátását is.  
a kiadóba.

szidó urleány  
ragy nagyobb  
német nyelv-  
zik. Megkere-  
a kiadóba ké-

lással, perfekt  
é, mérlegképes  
akmába. Uta-  
e Szives meg-  
e kér a ki-

perfekt deutsch  
e zu Kinderr  
Satu-Mare,

tanulóleány  
bérbe kere-

szoba, eset-  
ó. Cim: Str.

on L. Pop 10.

ható a Piața  
iben.

lület mellé  
árt vállalnék.  
a kiadóba.

ncét, jégscz-  
ermi felszere-  
storia trafik-

**GDYNIA**  
Amerika Hajóársaság S. A.

**Rendszeres utas- és teherszállítás**  
ÉSZAK-AMERIKÁBA és KANADÁBA  
az új modern „BATORY” és „PILSUDSKI”  
motoros hajókkal Bucurestiből NEW-  
YORK-ba, vagy HALIFAX-ba, beleértve a  
vasúti utazást gyorsvonaton, vizumokat,  
szállodát, ellátást a kikötőkben 18.000  
lejtől felfelé.

DÉL-AMERIKA Rio de Janeiro, Santos,  
Montevideo, Buenos Aires a kényelmes  
„KOSCIUSKO” és „PULASKI” gőzök-  
kel kedvező árak mellett.

PALESTINA az s/s „POLONIA” óceán-  
járóval, turistaosztály 4.400 lejtől felfelé.  
GDYNIA AMERIKA LINII DE NAVI-  
GATIE S. A. Bucuresti, Str. Poincaré 39.  
Telefon 4-22-31.

**HIREK**

— Időjárás. Lassan emelkedő légnyomás,  
váltakozó felhőzet az ország délkeleti részei-  
ben, derült idő mássutt, enyhe északkeleti lég-  
áramlás, emelkedő hőmérséklet, kisebb helyi  
jellegű esők az ország délkeleti részeiben.

— Bucurestiben igen sok zsidó nem nyuj-  
totta be iratait a revizióra. Bucurestiből je-  
lentik: Bucuresti körzetében az állampolgár-  
ságok felülvizsgálása normálisan folyik. Né-  
hány bíróság már végzett is a hozzá benyuj-  
tott iratokkal. Eddig azok számaátánya, akik  
nem nyújtották be a szükséges iratokat, igen  
nagy.

Az utóbbi évek legszebb művészi élménye:

**Viktoria királynő**  
című filmek, főszerepekben:  
**Adolf Wohibrück,**  
**Anna Neagle**  
PREMIER MA, SZOMBATON a  
**Select Mozgó-ban**

— Leégett egy bucuresti villanykörtegyár.  
Bucurestiből jelentik: Hatalmas tűz pusztított  
ma a Super Lumen villanygyógyár Tudor  
Vladimirescu uccai telepén. A feltörő lángok-  
kal reggel hat órakor vette észre a gyár éj-  
jeli őr, aki azonnal felhívta a tűzoltókat.  
A tüzet eloltani nem sikerült, csupán lokali-  
zálni. A kár több millióra rug. A tűz okát  
vizsgálat van hivatva kideríteni.

— Lengyel-magyar kereskedelmi tár-  
gyalások indulnak meg. Varsóból jelentik:  
Lengyel-magyar kereskedelmi tárgyalások  
indultak meg. Valószínű, hogy az An-  
schluss következtében a két állam közötti  
árucsere növekedni fog.

**Aranyér? Vigyázat!**

Az aranyér váratlanul jelentkezik és  
hamar rosszabbodik, ha nem kezeljük  
idejében. Gyakran megtörténik, hogy  
amikor már gyógyulniuk érezzük ma-  
gunkat, hirtelen ismét jelentkeznek a  
fájdalmak. Használjon már az első  
jeléknél Goedecke féle Anusol vég-  
kélpot, amelynek gyorsan enyhítő  
és mindig sikeres hatását az egész vi-  
lágban ismerik. Kérdezze meg orvosát.

**Anusol-Goedecke**

— Ma életbelép a nyári menetrend. Bucu-  
restiből jelentik: Május 15-én érvénybe lép a  
CFR nyári menetrendje.

— Letartóztatás a toplistai vásáron. Tudó-  
sítónk jelenti: A toplistai nagyforgalmu or-  
szágos vásár, miként a târgu-muresi csendőr-  
parancsnokságnak jelentik, letartóztatással  
végződött. A vásár alkalmával Schwartz Ja-  
kab kereskedőhöz két ismeretlen egyén álli-  
tott be, akik a kereskedő elfoglaltságát ki-  
használva, az árukat megdézsmálták. A ke-  
reskedő feljelentésére a csendőrségnek siker-  
ült elfogni Schönberger Lajos és Bányai  
Béla rovottmultu egyéneket, akiket letartóz-  
tattak. Az eljárás folyik.

— Jóváhagyta a belügyminisztérium Târ-  
gu-Mures város költségvetését. Tudósítónk  
jelenti: A belügyminisztérium Târgu-Mures  
város költségvetését bizonyos módosítások-  
kal jóváhagyta. A költségvetés nagyszabású  
építőprogramot dolgozott ki. Mintegy három-  
millió leit vettek fel a költségvetésben a târ-  
gu-muresi új utak és utastetek létesítésére,  
továbbá új piacteret létesítenek és mintegy  
százötvenezer lei költséggel játszóteret épí-  
tenek a gyermekek számára. A nagyszabású  
építőprogram kivételét e-deklózással várja a  
város közönsége.

— Elítélték zugirászatért. Târgumuresről  
jelentik: A târgumuresi törvényszék érdekes  
ügyben hozott ítéletet. A târgumuresi ügy-  
védi kamara feljelentést adott be az ügyész-  
séghez Nedásan Dumitru trafikos ellen, akit  
zugirászattal vádolt. A törvényszék beiga-  
zoltnak látván a feljelentést, Nedásant 2000  
lej pénzbüntetésre ítélte, aki az ítéletet meg-  
fellebbezte.

— Életjáradék Goga özvegyének. Bucure-  
stiből jelentik: A Curentul szerint a kormány  
életjáradékot kíván folyósítani Goga Octa-  
vian özvegyének.

— Lehagolt, étvágytalan, eldugult embe-  
reknek reggel felkeléskor egy pohár termé-  
szetes „Ferenc József” keserűvíz megszaba-  
dítja az emésztőcsatornát a felgyülemlett  
erjedő és rothadó anyagoktól s az emésztő-  
szervek további működését előmozdítja. Kér-  
dezze meg orvosát.

— Tizenkét városi gyógyszerátrende-  
dély van üresedésben. Bucurestiből jelentik:  
Az egészségügyi minisztérium 19 vidéki vá-  
rosi gyógyszerári koncessziót megítéltek  
nyilvánított.

— Újabb öngyilkosságok Bécsben. Bécsből  
jelentik: Erich Meller, a világhírű osztrák  
zongorista, Zelma Kurtz, Battistini, Slezak,  
Kiepcura, Richard Tauber, Lotte Lehmann és  
más hírneves énekesek kedvelt kísérője ö-  
ngyilkosságot követett el, miután képtelen  
volt elviselni a nemzeti szocialista rendszert.  
Ugyancsak öngyilkos lett dr. Sinprich, az  
igazságügyi minisztérium büntügyi osztálya-  
nak vezetője, akit vád alá akart helyezni az  
új rendszer.

— Orvosi hír. Dr. Kelemen József bucure-  
resti gyermekorvost a „Dr. A. H. Braunstein”  
poliklinika (Bucuresti) gyermekosztályának  
vezetésével bízza meg.

— A kórházegyesület somesmegyei kerüle-  
te jubiláris gyűlést tart Dejen. Most van tíz  
éve, hogy Dejen megalakult a kórházegyesü-  
let somesmegyei kerülete, amely ezzel az  
alakulással — mint első — követendő példát  
adott, hogy egy általános érdeklődés intézmény  
körüli miképp kell tömörülni egész Ardeal  
zsidóságának. Ezt a jubileumot a deji kerü-  
let diszközgyűlés keretében ünnepli meg hol-  
nap, vasárnap délután 6 órakor, melyre a  
központi vezetőséget is meghívta. A gyűlés  
íránt általános érdeklődés mutatkozik és azon  
Somesmegye összes zsidó hitközségei képvise-  
lletiek magukat.

— Eljegyzés. Ferencz Etus KKL biztost  
Baia-Mare eljegyezte Hasenfeld Ede Satu-  
Mare.

— Schäffer Ignác Cluj és Schönfeld And  
Timisoara jegyesek.

— Házasság. Goldstein Gitta és Henskovits  
Dezso szívesen látják f. hó 19-én, Regele Fer-  
dinand 51 sz. alatt, 1.30-kor tartandó eskü-  
vőjükön, rokonait, jóismerőseiket, valamint  
jőbarátaikat.

— A héber egyetem főtájkára Clujon. Szer-  
dán, f. hó 18-án egy napi tartózkodásra Clujra  
érkezik Arie Ibn Zahav, a közismert héber  
író, a jeruzsálemi héber egyetem főtájkára,  
hogy felvegye a kontaktust az egyetemre be-  
iratkozni akaró diákokkal és azok szüleivel.  
Ibn Zahavot Clujra Orehovszky, az országos  
Palesztina-Hivatal vezetője kíséri el, ki a kü-  
lönböző eredi ügyekkel kapcsolatosan fog itt-  
tartózkodása alatt az érdeklődőknek felvilá-  
gosítással szolgálni. A héber egyetem főtá-  
jkár érintkezést keres itt tartózkodása alatt a  
héber egyetem barátainak kövével, a tantes-  
tiltetek vezetőivel és a hitközségek képvise-  
lőivel, akik ez alkalommal a legilletékesebb  
helyről tudhatják meg, hogy mik a feltételei  
a palesztinai egyetem, főiskolák és mezőgaz-  
dasági intézményekbe való felvételnek és mi  
az eljárás a diák-certificatek elnyeréséhez.  
Ibn Zahav főtájkár és Orehovszky igazgató  
szerdán este a cionista helycsoport kultur-  
előadásának keretében is ismertetni fogják a  
palesztinai kontaktusai viszonyokat és a  
diákvándorlási lehetőségeket.

— Aida felújítása az Operában. Hétfőn  
este a helybeli Operaház felújítja Verdi  
Aidáját, amelynek férfi főszerepét, a Rada-  
mest Octav Arbore, a külföldi tanulmány-  
utjáról nemrég visszatért tenorista éneki,  
akinek az egyik legparádésabb szerepe volt  
mindig. Az etiopiai király szerepét ezúttal  
Mihai Arnautu, a kitűnő képességű barito-  
nista énekl ebben a szezonban. A többi sze-  
repekben a régi gárda: Lia Pop, Cojocaru-  
Siomin, stb. lépnek fel, míg az előadást Bo-  
bescu mester dirigálja.

**Ha tud egy egyszerű igazságot, meg-  
FOGJA JAVITANI AUTOJA TELJESÍTŐ-  
KÉPESSÉGÉT**



**PETRE CRISTEA**  
jól ismert alakja a mi autóvilá-  
gunknak. Véleménye automobilon-  
kérdésekben döntő.  
Olvasa a füzetet, amelyet a  
magas kompressziójú motorok  
üzemanyagáról írt.  
Ezt a füzetet INGYEN küldjük  
meg Önnek.  
Kérje még ma az Unirea S. A.  
de Petrol-tól.

Öz a füzet  
megmagyarázza

Kevés autós van, aki egyúttal  
technikus is. De minden  
autótulajdonosnak tudnia kel-  
lene, hogy nem minden üze-  
mány felel meg a motorok-  
nak. Igaz, hogy az autó még  
világítópetroleummal is szalad,  
de hogyan és milyen követke-  
ményekkel!  
A modern motor gyártásánál a  
robbanásmentes benzint vetik  
alapul.  
Ezen termékek közül kiválik az  
Unirea Ethyl kékbenzin.

**ETHYL KÉKBENZIN**  
**UNIREA**  
GYÁRTMÁNY  
ÉS AZ  
UNIREA BENZINKUTAKNÁL  
KAPHATÓ

AZ IDEÁLIS  
ÜZEMANYAG  
AZ ÖN AUTOJA  
SZÁMÁRA

— A magyarország zsidótörvényről ír az  
Erdélyi Futár friss számában Szögyényi Klás  
Ende és sváb kormánybefolyásnak tulajdo-  
nitja a magyarság lelkiületétől távolálló vad  
antiszemita-hullámot. Az Erdélyi Futár új  
száma a szokottnál is változatosabb és jól-  
értesült. A lap kiadóhivatala: Cluj, Str.  
Berde 2.

A világot egy márkáját sem lehet össze-  
hasonlítani a  
**Vermouth Branca**  
készítménnyel.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik  
felejtethetelen édesapánk elhunyt alkalmából  
nagy fájdalomunkat együttérzésükkel enyhí-  
teni igyekeztek, ezúton mondunk köszönetet.  
Salamon Jakabné és Ábrahám Adolfné.

— Több muresmegyei községet előntött az  
ár. Târgu-Muresi tudósítónk jelenti: Az  
utóbbi hetek erős esőzései folytán Muresme-  
gyében is mindenhol megáradtak a folyók és  
az ár ellepte a szántóföldeket. Közvetlenül  
Târgu-Mures határában Sângheorghie, Cornă-  
țel és Sâncrai községekben többszáz hold föld  
a víz alatt áll. A víz alá került vetések sok  
helyen kimosódtak. A kár jelentős.

Fogolytábor békében. Sz. Lengyel Margit  
Mikszáth-díjnyertes új regénye, 316 lap, fü-  
ve 119 lei, kötve 158. Gorkij Maxim utolsó  
nagy regénye „Klim Szamgin” 372 lap fve  
125 lei, kve 158 lei. Homer: Palesztina 27 lei,  
— mind Pantheon új könyvek Lepage-nál  
Cluj. Postán utánvétellel. Kérjen új jegyzéket.

**Fontos közlemény  
állampolgársági ügyben**

Felhívjuk mindazoknak a figyelmét, akik  
állampolgársági reviziós kérelmük beadása óta  
lakást változtattak, hogy a végrehajtási utasít-  
ás értelmében a fél lakásváltoztatását,  
vagy a kézbesítési megbízott címének (domi-  
ciliu ales) megváltozását köteles a bírósá-  
gnak azonnal kérvénnyel bejelenteni, mind-  
addig, míg a reviziós eljárás jogerősen be-  
nem fejeződik.  
Ha a fél vagy a kézbesítési megbízott lak-  
címét megváltoztatja anélkül, hogy ezt a bírósá-  
gnak bejelentené, ugy a bíróság határoza-  
tát, vagy az idézést nem kézbesíti ki, hanem  
csak kifüggeszti, miáltal a fél a törvényes  
határidőket nem fogja betarthatni.

**EGYESÜLETI ELÉ**

— Az Arvagondozó tihufai nyaraltatása.  
Az Arvagondozó nyaraltatási bizottsága ha-  
tározata értelmében a tihufai nyaralótelepen  
csak olyan gyermek vehet részt, aki szüleit  
ellen május, június hónapban friss oltásban  
résztül. Az első oltást vasárnap, f. hó 15-én  
délőtt 11 órakor eszközli az Arvagondozó  
Str. Paris 36 alatti helyiségében. Nyomaté-  
kosan figyelmeztetjük mindazon árva és sze-  
gény gyermekek hozzátartozóit, akiknek  
szándékában áll az idei nyaraltatásban részt-  
venni, hogy feltétlen jelenjenek meg vasár-  
nap. Akj nem jelentkezik idejében, elveszít  
a nyaralásban való részvétel lehetőségét.

# UJ KELET Legújabb hírek

## Imrédy az új miniszterelnök

(Első oldali cikkünk folytatása.)

Imrédy Béla félhét órakor kihallgatáson jelent meg Horthy kormányzónál. Amikor a kormányzó palotából távozott, a következőt mondotta az újságíróknak:

— A kormányzó ur megbízott a kormány megalakításával.

Megszavazták a zsidótörvényt  
Budapest, május 13. (Rador). A képviselőház ma elfogadta azt a törvényjavaslatot, amely a magyarországi zsidó lakosság jogainak és kötelezettségeinek rendszabályozására vonatkozik. A javaslatot többséggel fogadták el. A kormánypart (nemzeti egységpártja), a független párt és a kisgazdák pártja a javaslat mellett szavaztak. Ismeretes, hogy ez a törvény 20 százalékos numerusz klauzuzst vezet be a gazdasági életben, amit a zsidók nem léphetnek túl. Egyidejűleg korlátozza a törvény a zsidók által élvezhető fizetéseket is.

## Dzselal Bajár és Rüzsi Arrasz Szófiában

Szófia, május 13. (Rador.) Dzselal Bajár és Rüzsi Arrasz ma délelőtt 10 órakor a bolgár fővárosba érkeztek Belgrádból jövet. Az állomáson Kioszejanoff miniszterelnök és a kormány, a diplomáciai kar, az uralkodó képviselője és a Balkán-államok követői fogadták. A török miniszterek hat órát töltöttek Szófiában udvariassági látogatást tesznek a miniszterelnökkel. Kihallgatásra mentek Boris királyhoz, aki ebédre vendégül látta őket.

## Véres összetűzés belga rexisták és szocialisták között

Brüsszel, május 13. Tegnap a degrellisták egy larochei gyűlése alkalmával mintegy 50 szocialista a Rex-csoportra követeket dobált. A kövek több rexistát, köztük magát a pártvezetőt is megsebesítették. A gyűlés résztvevői ekkor nekiestek a támadóknak és vad harc keletkezett, amelynek a rendőrség nehezen tudott véget vetni.

## A német vezér-tengernagy elutazott Budapestről

Budapest, május 13. Von Reeder vezér-tengernagy tegnap látogatást tett Esztergomban, ahol megemlékezett az ásatásokat, majd a fővárosba visszatérve megemlékezett a Ganz Danubius műveket és a csepelei szabadtéri kórt. Von Reeder ma délelőtt tért vissza repülőgépen Berlinbe.

## 1940-ben már 3500 nehéz bombavető repülőgépe lesz Angliának

London, május 13. Lord Winterton az alsóház tegnapi ülésén bejelentette, hogy Nagy-Britanniának 1940-ben már 3500 nehéz bombavetője lesz és 40 ezer embert és tisztet fognak légiszolgálatra kiképezni.

## Elisabeth Lion pilótán az egyenesvonali repülés női világrekordjának megdöntésére startolt

Istres, május 13. (Rador.) Elisabeth Lion pilótán ma délelőtt fél 11 órakor elindult, hogy megdöntse az egyenesvonali repülés női világrekordját. Ezt a rekordot Amelia Earhart tartja 3939 kilométerrel.

## Milyen megyék tartoznak a hét tartományi központhoz?

Tizenegy transilvaniai megyét osztottak be Clujhoz

Bucuresti, május 13. Lapunk más helyén ismertetjük az új közigazgatási reformot bevezető rendeletét, amely hét tartományra osztja fel az országot. A tartományok központjai Craiova, Bucuresti, Chisineu, Iasi, Brasov, Cluj és Timisoara városokban lesznek. Az egyes tartományi központok hatáskörébe a következő megyék tartoznak:  
Craiova: Dolj, Fagaras, Muscel, Olt, Romanati, Tarnava-Mare, Valcea, Sibiu, Teleorman megyék.  
Bucuresti: Braila, Caliacra, Constanta, Durostor, Ialomita, Ilfov, Tulcea, Vlasca megyék.  
Chisineu: Cahul, Cetatea Alba, Covur-lui, Falcui, Ismail, Lapusna, Orhei, Tecuci, Tighina, Tutova, Vaslui megyék.

Iasi: Baia, Balti, Botosani, Cernauti, Campulung, Dorohoi, Hotin, Iasi, Radauti, Roman, Soroca, Storojineti, Suseava megyék.

Brasov: Bacau, Brasov, Buzau, Ciuc, Dambovita, Neamt, Odorheiu, Prahova, Putna, Sarat, Trei Scaune megyék.

Cluj: Alba, Bihor, Cluj, Maramures, Mures, Nasaud, Satu-Mare, Salaj, Someș, Tarnava Mica, Turda megyék.

Timisoara: Arad, Caras, Gorj, Hunedoara, Mehedinti, Severin, Timis-Torontal megyék.

Mint a fenteből kiténik, a kormány a tartományok beosztásánál figyelmen kívül hagyta az ország történelmi ország-részeit.

Ma, szombaton a ROYAL slágermozgóban szenzációs dupla műsor!  
Két premierfilm egy helyárért!

I. VICTOR FRANCOEN a „Kalandor” című nagyszabású fimalkotásban, mesteri rendezés, egyszerű cselekmény.	II. A szezon legnagyobb sikerű cow-boyfilmje: A vörös párdac Buffalo Bill egyik legizgalmasabb kalandja. Főszerepben: GENE AUTRY és Champion a csodáló.
---	---

Előadások: KALANDOR 3.20, 4.20, 9.20, VÖRÖS PARDUC 5, 8, 11 órakor.

## Miben állapodtak meg Hitler és Mussolini a római találkozáson?

A cseh kérdésben Olaszország jóindulatu semlegességét tanusít

Budapest, május 13. A 8 Órai Újság római tudósítás alapján arról számol be, hogy az olaszországi Hitler—Mussolini tanácskozáson elhatározták:

1. A Róma—Berlin tengely hajlandó együttműködni a Párizs—London tengellyel, sőt kész a négyhatalmi egyezmény megkötésére is, ha teljesítik az olasz és a német kívánásokat.

2. Felajánlják az antikommunista egyezményhez való csatlakozást azoknak a dunai államoknak, amelyek barátságos viszonyt

tartanak fenn a Róma—Berlin tengellyel.

3. Katonai szerződés nem jött létre, de elhatározták az olasz és a német vezérkar szoros együttműködését.

4. A cseh kérdésben Olaszország jóindulatu semleges álláspontot helyezkedik és a semlegesség jegyében hajlandó közvetíteni a két ország között.

Rövidesen számolni lehet azzal, hogy a prágai olasz követ az angol és a francia prágai követekhez hasonló lépést tesz a cseh kormányval.

## Váratlanul Londonba érkezett Henlein, a szudetanémetek vezére

Henlein látogatása nagy szenzációt keltett angol hivatalos körökben. Churchillal és Sir Archibaldal tárgyalt a szudetanémetek vezére

London, május 13. A szudéta német párt sajtóirodája közli, hogy Konrad Henlein, a szudéta német párt vezére angol barátainak meghívására Londonba utazott, ahol a csehszlovákiai kisebbség helyzetéről több előadást fog tartani. Ugyanakkor az United Press Londonból jelenti, hogy Angliában a közép-európai kisebbségi helyzet iránt egyre nagyobb érdeklődés nyilvánul meg, amelyet a sajtó szinte folytatódagos közléseivel is állandóan fokoz.

A Reuter londoni jelentése szerint Henlein váratlan látogatása szenzációt keltett nemcsak hivatalos körökben, de a csehszlovák követségen is, ahol nem tudtak érkezéséről. A megfigyelők szerint a látogatás nagy érdekességgel bír és látszólag sürgős kérdésekkel állhat kapcsolatban tekintettel arra, hogy Henlein a választási kampány teljében és az új kisebbségi statutumok bevezetésének küszöbén hagyta el Prágát.

Mint Londonból jelenti, Henleinnek, a szudéta németek vezérének tárgyalásait titoktartással kezelik. Szállodájában senkit sem hajlandó fogadni. A szállodai személyzet utasítást kapott, ne szolgáljon semmilyen felvilágosítással, még csak annyit se közöljön,

hogy a szállóban tartózkodik-e Henlein és mi a telefonszáma.

Londonból jelenti a Reuter, hogy Henlein nem kért engedélyt arra, hogy találkozhassék hivatalos angol személyiségekkel. Az angol kormánynak sohasem állott szándékában közvetlenül érintkezést keresni Henlein-nel. Henlein az egész délelőttöt szállodai lakásán töltötte. Fél kettőkor odaérkezett Churchill, akivel együtt költöztek el az ebédre. Jelen volt Sir Archibald Sinclair liberális képviselő is. Ismeretes, hogy Churchill mindenkor érdeklődést mutatott a csehszlovák problémák iránt. Henlein nem volt hajlandó semmit sem nyilatkozni.

Mint Prágából jelenti, a Prager Mittag szerint bizonyos, hogy Henlein mielőtt Londonba utazott volna, politikai jellegű megbeszélést folytatott Németországban.

Henlein Churchillnél

London, május 13. Konrad Henlein ma felkereste Churchillt, majd közölte az újságírókkal, hogy szombaton visszatér Csehszlovákiába, de reméli, hogy rövidesen ismét felkeresi Angliát. Churchill kijelentette az újságíróknak, hogy közös barátai szükségességük tar-

tották, hogy Henleinrel megbeszélje a közép-európai helyzetet. Az ecélból rendezett villásreggeli résztvevett Sir Archibald Sinclair és Widemann oxfordi egyetemi tanár.

Mint Prágából jelenti, a szudéta németek pártja elhatározta, hogy német mintára SS alakulatokat szervez, amelyek feltűnének a rendre és a párt megnyilatkozásain és részt vesznek tüzek elfojtásában. Henlein személyes gárdáját ezen alakulat tagjaiból szervezik meg, amely az „önkéntes védőszolgálat” nevet fogja viselni.

Május végére készen lesz a csehszlovákiai kisebbségek statutuma.

A Havas prágai értesülése szerint a csehszlovák kormány most készíti elő a csehszlovákiai kisebbségek új statutumát, amely május hó végére készen lesz. A statutum el fogja ismerni azt az elvet, hogy a közigazgatásban és hivatalos intézmények előtt a csehn kívül más nyelvek is használhatók. A különböző nemzetiségi csehszlovákiai állampolgároknak joguk lesz anyanyelvüket használni, amelynek következtében a különböző kisebbségek képviselőit be fogják fogadni az állami és közigazgatási funkciókba.

## A népszövetségi közgyűlés megkezdte a spanyol kormány fellebbezésének tárgyalását

Genf, május 13. A Népszövetség ma délután háromnegyed hatkor nyilvános ülést tartott, amelyen a spanyol köztársasági kormány fellebbezésének tárgyalását kezdték meg. Del Vayo kifogásolta Franciaország és Nagy-Britannia magatartását és határozati javaslatot terjesztett elő, kérve a Népszövetséget, hogy vizsgálja meg a benemavatközásról való lemondás kérdését, miután a külföldi önkéntesek visszavonása tervét nem hajtották végre. A francia és angol delegátusok kijelentették, hogy kártartanak a benemavatközás mellett.

A Népszövetség mellett működő japán delegáció cáfolja a kínai képviselőnek azon kijelentését, amely szerint a Kínában harcoló japán csapatok mérgezőgázokkal operáltak volna. Eppen ellenkezőleg, a kínai kormány felfokozta a mérgezőgáztermelést.

## Novemberben látogat el az olasz uralkodópár Londonba

Róma, május 13. Beavott olasz körök tudni vélik, hogy az olasz uralkodópár novemberben látogat el az angol fővárosba. Az angol uralkodópár viszont a jövő év elején adja vissza az olasz királyi pár látogatását.

## A polgármester fel-emelte a liszt- és kenyér-árakat

Cluj, május 13. Filipescu Richard polgármester az árvizsgálóbizottság elterjesztésére módosította a közszükségletű cikkek maximális árait. A liszt és kenyér-árakat egyes kategóriáknál felemelte, míg a husárakat változatlanul hagyta, mert nem találta indokoltnak a mérsérolók árdrágító kérelmét. A tüzifa árakat pedig, amelyet az ősz folyamán feloldottak a maximális alól, ismét maximáltak. Az új árak a mai nappal lépnek életbe.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. társaság Cluj, Strada Baron L. Fog 18. Telefonszám: 18-60.

HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN!

Team postala  
pajzsa in num.  
No. 224715/929.

10. Telefon: 18-60  
Havonta 110, ne-  
evre 600, egézet-  
földre: Havonta  
félre 12, egész  
Hirdetéseket díjaz-  
„UJ KELET”-  
banati működés-  
ja. Cikketek utá-  
iorrás megjelölés-

A

A Duce a E

Még nem

Genova, május 13.  
hangzott el Genova,  
főterén Mussolini  
nagy számú tömeg  
lini érkezését a hó-  
mes „Duce! Duce!”  
solni beszédében,  
közvéleménye nagy  
vetkezőket mondott.  
— Örömet fejez-  
két év után ismét  
rosba, amely inkább  
„arának” nevezheti  
harmincnyolc márci-  
met nagy dilemma-  
olyan határozatot k-  
véke, vagy háboru,  
gött.

Olaszország nem  
Auszura, hogy az  
nyozza. Nem váll-  
sem, mert ez bárá-  
ellentétben. Az A-  
sét Olaszország elő-  
vel szemben csak  
am

A fasiszta Olaszors-  
elkeserítette az a g-  
ország az Anchluss  
teljes, de izléseinek  
ható dühkitörést ha-  
az Anchluss miatt  
fegyveres összetűzés  
hát olyan kompliká-  
ják ki a háborut,  
uyított volna az u-  
diadala felé.

— 1934-től 1938-  
Mussolini — sok vi-  
Dunán, a Temsén é-  
idő alatt a Népszö-  
kalmazott Olaszors-  
óriási erőfeszítések  
megtorlasokat, ame-  
tünk el. Ezeknek a  
mészetes következm-  
mindaz, ami diplo-  
a „strés front”-  
meghalt és ör-  
ami benlünk illet,  
egyetlen lépést sem  
ország nem enged-  
fenyűzést, hogy mi-  
lejárattal mozgósít-  
zetszerű nemzet-  
zása érdekében. Va-  
rendű indokok is,  
őhajtok proklamán-  
azzal büszkélkedik  
szülté.

Lojalis ha-  
— Ami Hitler k-  
illeti, tudomására  
hogy az a beszéd, a  
Venezában elhar-  
szokványos szónok-  
baráti megnyilatko-  
A fasiszta Olas-  
azt az elférend-  
amit a Habsbur-  
Ausztriája válla-  
ama nemzeti n-  
nemzeti egység-

Ami megteint-  
schuss tényével s

